

MAGYAR KURIR

Bétsből, Mártzius' 31-dikén 1818.

S z e n t I l o n a .

Mint most látjuk, azon Jegyzések, mellyek a' Minister Lord Bathurst beszédére, mellyet ő Napoleon fogságban való tartatásáról a' parlamentumban tavaly Mártzius' 18-dikán elmondott, 's mellyet annak idejében a' M. Kurir is kiadott volt, Sz. Ilona szigetén tétettek, a' Napoléonénak magájénak mondatnak lenni. Ezek úgy találtak utat Sz. Ilonáról London felé, hogy rajta voltak ezek: Imprimatur, Longwood, Oktob. 9-dikén 1817; Napoleon: Ex-Marschal Bertrand pedig egy mellék jelentésben kinyilatkoztatja, hogy az egész munka a' nevezett hónapnak 7-dikén a' Kormányozónak Hudson Lowénak, a' végre, hogy a' Ministerhez Lord Liverpoolhoz Londonba küldje, által adatott. Az irásokhoz voltak mellékelve továbbá azon rendelések is, mellyekkel a' Kormányozó a' Napoleon addig volt tartatásának módját megszorította, azon levelezésekkel egyetemben, mellyek ezen tárgy felett a' Kormányozó és a' Napoleon titoknokjai között folytak. —

A' Londoni Times nevű újságírók' írója úgy ítél, hogy az Anglus igazságosságnak kötelessége az, hogy annyi just engedjen Bonaparténak, hogy ő a' maga panaszait nyomtatásban való közönségessétetés által az Anglus Monárkhának és népnek szemek' elejébe terjeszthesse: melyre nézve maga a' nevezett újságíró summásan összeszemelte ezen irásokat 's leveleiben közkézre botsátotta őket.

Azt mondja az újságíró, hogy Bonaparte, a' maga megszokott diribdarab (nem egymásból folyó) 's minden igazat magának tulajdonító szollásformáji szerént és hangon, protestál az Anglus parlamentumnak, 1816-ban April. 11-dikén költ határozása ellen, azt a' Sylla' számkiadó törvényének nevezi; megtagadja a' parlamentumtól azt a' just, hogy ez ötöt a' Ministerek' hatalma alá vethesse, 's ezektől is azt, hogy ő reá nézve szorosabb rendeléseket tehessenek, vagy pedig hogy erre valamely harmadik embernek hatalmat adhassanak. Megszorító rendeléseknek tartja kiváltképpen ezen négy pontokat, úgy mint: Hogy ő Sz. Ilona szigetére zárattassék; hogy Generális Bonaparténak neveztessek; hogy egy Anglus tisztnek kísérése nélkül a' szigeten le 's fel ne járhasson; és hogy minden hozzá menő és tőle jövő levelek megnyitás végett az Anglus tiszteknek által adattassanak. —

Azután Minister Lord Bathurstnak a' parlamentumban tartott beszédét veszi elő Bonaparte, azon pontrolpontra végigmenyen, nagy részint minden erőssítéseinek száraz szókkal ellent mond; a' Kormányozónak H. Lowe urnak magaviséletét gyalázza, 's azt legfőbb grádusban kegyetlennek 's önnön kedvejárása szerént valónak mondja lenni. —

Személyes szenvedéseire is kibotsátkozik az író (Bonaparte). Ezeket erőssítvén: A' Longwood nevű ház (melly most az ő lakhelye), ennekötte tsűr volt; a' szigetnek legunalmasabb részé-

ben fekszik, a' hol se' víz, se' fa, se' árnyék, se' zöltség nem találhatik; a' Kormányozó (kit ő, azért hogy ez ötlet csak Generális uramnak szollit, visszatomfolásnak okáért, Kommandánsnak nevez) néki, hogy a' lakosokat házaikban meglátogathassa, vélek beszélgethessen, és kísérő nélkül kilovagolhasson, megtiltotta, melly miatt ezen időtöltéstől már 18 hónapoktól fogva meg van foszlatva. Éppen illy kevéssé nem akar ő, az eleibe szabott feltételek alatt, levelet is, se' küldeni se' elfogadni. Az eleség Sz. Ilo-na szigetén méregdrága, 's az ő és hozzátartozók még se kapnak többet 8000 font Sterlingnél (valami 80,000 forintknál) a' melly summából közülök egy személyre nem jut több 10 Anglus pénzénél (27 krajtzárnál), melly nem több egy közkatonaszóldnál. A' liszt az utóbbi időkben olly rossz volt, hogy ő maga (Bonaparte) már három hónapoktól fogva nem evett kenyeret; magát ülő életre adni kéntelenítettvén, a' lábaji dagadozni kezdetek; foghusába a' Scorbutus bele kapott. —

Mind ezek után még egyszer felhozza a' feljebb említett négyféle megszorításokat, és úgy itél, hogy a' nemzetek' törvényei ezek által megsértetnek: — „Sem a' Frantziák' sem az Anglusok' historiájában nem lehet példáját találni, úgy mond, hogy valamelly hadi fogoly valaha a' földnek túlsó felére, egy olly magános szigetre vitetett volna, mellyet mindenfelől tenger veszen körül. Ha, csak minden elszökhetés ellen bátorságos helyet akartak számára keresni, Angliában e' végre nem lett volna kastélyok' dolgában való fogyatkozás; de nem lett volna ám ott meg a' Napfordulási kerületnek egészségrontó égalja! — Annak is, hogy néki az illendő titulust meg nem adják, éppen így nints az ő bizonyosabb megőrzetéséhez semmi befolyása, hanem csak az a' czélzás van véle, hogy egy szeren-

tsétlen Fejedelemnek állapotja még kedvetlenebbé tétetődjék. Külömben eddig megtartották a' hadi foglyok azon titulust, mellyel a' magok elfogattatásának idejében birtak. Hiszem a' Britannus Országlószéknek szemei előtt a' Bourbonok országolni soha meg nem szüntek: de a' Frantzia Respublika országglást 's a' negyedik Dynastiának (a' Bonaparte házának) országglását, az Anglus Országlószék nem tartja törvényesnek. Ha az Anglus Országlószék azt erőssíti, hogy az Amiens-i békességnek idején a' Bourbonok országglottak, annyi, mint ha azt is erősítene, hogy Kardinális York az 1783-dik esztendőben kötött békességnek idején Angliában országolt, és hogy XIII-dik Károly Király Svétziában nem országolt volna. De az illyen visszafordult princzipiumoknak bevétele, minden thronusokat felfordítana, 's minden népeknél kitsiráztatná a' revolúciónak magvát. “

Nagy Britannia.

A' Clarencei Hertzeg a' Porthsmouthi kikötőhelybe vette vala e' hónap' 6-dikán útját, a' hol az ő második (hasonlóképpen nem törvényes házasságból született fija) ekkor állott szolgálathá, mint Midschipman (Felvigyázó) a' Spartan nevű hajón. A' következő vasárnapot ismét Wykcham kisaszszonynál töltötte ő Kir. Hertzega, melly által újabban megerősítette a' közönséget azon vélekedésben, hogy nem akar elállani ezen házosságtól.

Hosszas vélekedés után végezetre az alsó ház is törvénytévé a' Ministereknek azon kívánságát, hogy ők azon dolgokért, a' miket a' Habeas Corpus Aktának felfüggesztetése alatt tettek, semmi számadással ne tartozzanak.

Lord Erskine kilentz más Lordokkal egygyütt, kiknek neveik, Holland, Lansdown, Auckland, Roslin, King,

Kaernarvon, Groszvenor, Lauderdale, és Montford, az említett törvénynek meghatározatása után ilyen protestálást terjesztettek a' felső ház elejébe: — „Az alólírtak meggyőzöttetvén affelől, hogy semmi igaz ok nem volt arra, hogy a' Habeas Corpus Aktát fel kelljen függeszteni; arról is meggyőzöttetve lévén, hogy a' Habeas Corpus Aktának felfüggesztése tellyességgel nem ad hatalmat sem arra, hogy tsak kedvtartás szerént való emberfogdosások történjenek, sem arra, hogy az ezen idő alatt folyt dolgok illy nagy titkolódással vitessenek véghez; végezetre arról is meggyőzöttetvén, hogy a' Ministerek által az ő tselekedeteikre nézve kívántatott, úgy nevezett Indemnitás' törvénye, nem egyébre, hanem tsak az árulkodóknak és spionoknak büzdittatásokra szolgáló eszköz légyen: mind ezekre való tekintetből ők ezen törvény ellen nyilvánosságosan protestálnak.

A' Mártzius' 4. dikén éjtzaka kegyetlenkedett szélvész, vagy Orkán, rettenetes pusztításokat tett. Tsak közelébb találtatott hajók között, mellyekről már hír érkezhettek, 300 fölül tudták, hogy elsüllyedtek. A' partokon sok házakat és töltéseket össze rontott és szaggatott a' tengernek kiáradott vize. A' Doveri kikötőhely előtt egy új homokpad formálódott. Öt Midshipmánok, mind jó familiából való emberek, Porthsmouthban, a' szörnyű széllal nem gondolván 's a' theátrumra akarván evezni, felfordultak 's a' tengerbe vesztek.

Frantziaországban is szörnyű károkat okozott éppen ez a' szélvész.

Északi Amérika.

A' Ministeriumnak a' tengeri dolgokraügyelő Cancellariája egy előadást hirdetett-ki az újságlevelekben affelől, hogy mennyiben vétetett légyen már munkába a' Congressusnak az a' rendelése, hogy a' régi hajók igazgattassanak 's újak épít-

tellessenek. Ezen előadás szerént most egyszerűben 10 linea és 10 Fregát hajók vannak munkában az egygyesült Státusoknak külömbkülömb építő mívhelyeikben, mellyek ha az Elölülő 's a' környülállások kivánni fogják, tüstént készen lehetnek 's a' tengernek ereszthetik vitorlájikat. —

Ezen környülállásoknak említése mellett maga a' Londoni Ministeriális Kurir úgy nyilatkoztatá-ki magát, hogy ő nem kevésbé fél attól, hogy az Amériikai szövetséges Státusok és Spanyolország között, nem soká kiüthetnek az ellenségeskedések.

A' képviselők' kamarájában olly jóvállás fordult elő nem régen, hogy haladék nélkül meg kell hatalmazni az Elölülőt, hogy a' Spanyol alattvalók ellen visszatromfolással élhessen, ha a' Spanyol Országlószék Meade nevű Amériikai Konzult és polgárt, a' ki Kadiks mellett a' Catalinai kastélyban fogva tartatik, tüstént szabadon nem bocsátatja. Ezen jóvállást megvizsgálás végett közönséges megegygyezéssel különös biztosság elejébe adta a' gyűlés.

A' nevezett Kadiksi Amérikáus Konzultnak a' felesége is adott egy kérelmet a' Congressus elejébe, melyben azt erősíti, hogy a' Spanyolországban lévő Anglus Agensek az okai az ő férje' szenvedésének és szerentsétlenségének. De ezen utolsó állatásra azt mondja a' Londoni Ministeriális Kurir, hogy ő nem reméli, hogy ez igaz legyen.

B r a s i l i a.

Rio-de-Janeiróbol jött levelek jelentik, hogy ő Leghűségesebb Felsége a' Portugallus Király is beállott a' Szent Szövetség nevezete alatt esmeretes kötésbe.

Spanyol Amérika.

A' Királyi seregek 1200 gyalogokból és 1000 lovasokból álló insurgens armá-

dát, a' melly Generális Zaraza által vezéreltetett, egy helyen magánosan megszorítván, megverték. Tsak 600 lovasok fúthattak el. A' győzedelmesek 2 ágyut és 4 zászlót nyertek. Ezt a' győzedelmet a' Kir. seregek fő vezére Morillo nyerte Caraccastól néhány napi járásnyi távolságra,

A' Buenos Ayresi közönséges levelek szerint az Országlószéktől kiadatott tudósításban 33-ra tétetik azon Spanyol hajóknak száma, mellyeket ott az insurgensek Nov. 1-ső napjától fogva December 6-dikáig, igasságos ragadománynak vagy zsakmánynak lenni, törvényes ítélet szerint megesmertek. Ugyan azon idő alatt pedig ismét 8 újabb elfogott Spanyol hajókat vezettek-be a' La Pláta torkába. Az egygyiken ezen hajók között a' Caraccasi 's Limai Királyi Kormányzóknak levelezéseiket 's egyéb hivatali Aktaikat is elfogták.

Spanyol Ország.

Az Udvari újságban hivatali módon kihirdették már a' Mina elfogattatását is (kit már jó ideje hogy agyon is lőttek). Ötet Orantia nevű Oberster fogta-el. Ezen nevezetes és szerentsés történetnek 's vitézségnek örök emlékezetben való fenntartására azt határozta az Országlószék, hogy minden katona, a' ki ott jelen volt, illy irással való emlékeztető pénzt (medálliat) hordozzon a' mejjén: *Ez, véget vetett a' Mina' beütésének.* — Az a' Dragonos, a' ki Minát megfogta, jutalomban 500 piastert és illyen emlékeztető pénzt kapott: Ez a' katona fogta-meg Minát az árulót!

Azt írja erről a' Mináról a' Meksikói Vice-Király, hogy az egész lárma, mellyet ez, a' Meksikói vidékre való beütéssel tsinált, nem annyira táborozásnak vagy hadakozásnak, hanem inkább tsak a' reguláris seregek előtt való futásnak

és bujkálásnak tartathatik. Pártját se' fogták nem tsak a' föld' lakosai, hanem még a' több insurgens vezérek se', azért, hogy irigykedtek reá.

Algiria.

Innét olyan, eleinten tsaknem hitre is érdemetlen, de már most kétségbe sem hozattatható újságot olvasunk a' közönséges levelekben, hogy az új Dey, Aly, kiről egy időtől fogva olly sok rosszat olvastunk, a' pestist elkapván, meghalt! — Helyette az ő első Ministere, kit Coja de Cavalli névvel látunk az újságokban neveztetni, lépett minden erőszak nélkül, az uralkodásra,

Svédzia.

Rahe nevű Prépost, ki mint papság' követje úgy van most Stockholmban az országgyűlésen, ollyan jóvallást terjesztett ezen gyűlés elejébe meghatározás végett, hogy a' ki theologiai vagy morális tudományról való könyvet akar kinyomtattatni, azt, ha nem Deák nyelven van írva, avvagy ha Svédziai hazai nyelven van és 12 telyes árkust nem tesszen, tartozzék azt Censúra alá bocsátani; és hogy a' könyvnyomtatók, ha a' Svédziában Uralkodó vallás' tudománya ellen való írásokat megtzáfoló munkák adattatnak be hozzájuk, ők azokat kéntelenek legyenek tulajdon költségeken kinyomtattatni: hanem a' Constitutzióra ügyelő biztosság úgy itélvén, hogy ezen jóvallás, tsak nyomtatásbéli szabadság ellen való czélzás, 's egy theologiai Censúrának behozattatására való törekedés volna, azt nem hagyta helybe és visszavetette.

Olasz Ország.

Bizonyosnak írják lenni, hogy a' Római és Nápolyi Udvarok között is készen van már a' Concordata, mellyen ezen Udvaroknak meghatalmazott Ministereik

egy időtől fogva Terracinában dolgoztak.

Siciliából azt írják, hogy a' folyó Mártz. 20-dik és következő napján szörnyű földrengés uralkodott Cataniában 's más helyeken is. Az emberek házaikat oda hagyván, kajbákba vonták-be magokat. Cataneában ugyan egy ház sem dőlt-le, de öszszehasadatlan se' maradt egy is. Az Aetna hegye' szomszédságában még nagyobb pusztításokat tett a' rengés. Némelly faluban minden ház öszsze romlott. A' megöletett emberek' számát 60-ra sőt 70-re is teszik. Nagy félelem volt a' lakosok közt.

* * *

A- Court Anglus Ministernek e' hónap' 4-dikén az a' szerentséje vala Romában, hogy a' Régens Princztől egy levelet ő Szentségének általadott. Ez a' levél ugyan nem annyira közönséges tárgyakat mint inkább tsak tiszteletbéli köszöntéseket foglalt magában, de még is úgy nézik ezt az ahoz értők mint fontos környülállást a' következő tekintetekből: — Századok teltek-el, hogy az Anglus Uralkodó maga, levelet nem küldött egyenesen a' Pápához. Kardínális Consalvi 1814-ben éppen azon fényes audientzián mutatott-be Londonban a' Régens Princznek, mellyen a' parlamentum két házainak követségeik a' békesség' megköszönésére a' Princznél jártak, holott tudjuk, hogy tsak húsz esztendőknél előtte is, Minister Lord Greenville, még ki nyitni sem akart egy hivatali levelet, melly a' Pápától érkezett vala, 's ugyan akkor a' Pápának a' Lisbonai Udvarnál lévő Küldöttje Caleppi úr Londonban járván, meg nem nyerhette, hogy papi ruhában a' Kir. Udvarban megjelenhessen.

* * *

Legújabb újságaink ezek: —

Az Algiriai Dey Mártzius' 1-ső

napján halt-meg. Halála előtt 4 napokkal kapta vala el a' pestist. Ugyan ennek mérge megölte az ő egygyik feleségét 's két fiáját is.

Algiriában olly nagyon kegyetlenkedik a' pestis, hogy napjában 38—40 ember halmeg.

B é t s.

Mária Ludovika Albertina Hertzegaszszonynak Hessen Darmstadti Landgrófnének, Császárné ő Felsége anyai ágon való Nagyanyának meghalálózására nézve, a' Cs. Kir. Felséges Udvar hat hetekig tartó Udvari gyászrendelvén, azt a' múlt Vasárnap (29-dikben) vette-fel 's a' közönségessé tétetett változásokkal fogja viselni.

Az idvezült Hertzegné, György Hessen-Darmstadti Landgrófnak özvegye, Leingen-Dachsburgi és Broichi született Grófné, Új-Strelitzben Mártzius' 11-dikén mult-ki a' világból. Született 1729-ben Mártz. 26-dikán, a' melly szerént 5 napok hijával 89 esztendőt élt. Mint több Fejedelmi házaknak törzsökannyát, két Császári, négy Királyi, két Nagyherzegi, és nyoltz Hertzegi familiák gyászolják. Ez a' valóságos Nagy Anya azzal a' ritka szerentsevel díszkedhetett, hogy nevezett férjével Hessen-Darmstadti György Wilhelm Landgróffal nemzett 9 gyermekeitől és 3 Vőjítől, 24 unokákat, 12 Vőunokákat, 56 Unokaunokákat, 7 Vőunokaunokákat, ezektől ismét 12 Unokaunokákat, és így mindöszszeséggel 122 közelébbi 's távolabbi vérszerént való magzatokat szemlélhetett. — Vejei közt van Bavarus Király ő Felsége is. — Vő-Unokáji közzé tartozik hasonlóképpen a' Bavariai Koronaörökös Hertzeg, 's Unokái közzé ezen Koronaörökös Hertzegnek életepárja.

Hazai Dolgok és egyéb Toldalékok.

Magyar Ország.

A' Magyar Országai Tsatorna hajózársnak Társasága Mártzius' 10-dikén tartotta közönséges Gyűlését, melyben néhai Nagy Méltóságú Gróf Aponyi Antal Cs. Kir. Belső Titkos Tanácsos úr helyébe, a' ki az Elölülőséget holtig viselte, köz megegyezéssel választatott Liedeman Udvari Tanácsos úr, a' Tsatorna-hajózás, és a' Bányászság Udvari Commissiójának tagja, 's Leopold Rendének Vitéze, a' kinek ő Felsége kegyelmesen megengedte, hogy ezen Elölülőséget felvállalhassa. — Báts Vármegyében a' Ferencz Tsatornáján 1817-ben általszállított: 1,145,245 mérő Gabona; 66314 akó Bor; 231422 mázsa Só; 226,435 mázsa Fa; Épületnek való szerek, Dohány, Kőszén, Börök, Gubats, Cser, házi eszközök, üres hordók, Széna, Eleseg, öszveséggel 1,260,164 $1\frac{1}{4}$ mázsa teret, mellyet 1154 hajó vitt. Ezek közül némelleyek 5,6,7 ezer mázsa terhet vittek, sőt egyik 7458 mázsa Sót szállított által. Üreshajó 462 ment által.

* * *

Kiigazító és kiegészítő tudósítás.

Azon Magyarországi újság, melyből mi a' 22-dik számú M. Kurirban a' Debreczeni inneplésekről való tudósítást szóról szóra kinyomtatattuk vala, ekképpen igazította és egészszítette ki azt egy későbbi darabjában: — A' 21-dik levélünkben véletlenül a' Debreczeni cikkelyekjén „a' városa“ szó után kimaradt: valamint 1815-dikben“ — Azon cikkely 7-dik sorában a' „tartott“ ige után tenni kell: „Ugy most is. — Külömben méltónak tartjuk azon innep díszítésére tett rendelések között azt is, hogy: A' Reformat. templomban minden harangok meghuzásával, 's ágyú lövésekkel az Is-

teni tisztelet 9 órakor kezdődött; a' Cantor Deákok a' LXXII Zsoltár első Verseit éneklették; a' nép pedig azután a' 220-dik Éneknek 1, 2, 6, és 7 Verseit. T. T. Márton József úr a' XXI. Zsoltár 1—4-dik Verseiről igen gyökeresen prédikált, mind előtte, mind utánna az innephez alkalmaztatott Könyörgéseket mondván. Jelen voltak nem csak a' Ref. Urak, hanem a' Katona 's más köz hivatalbeli Tisztek is; a' Polgári Katonaság puskákból tett tisztelet lövéseket. Innen a' gyűlekezethez színe általment a' Catholicum templomba, hol Fő Tisztelendő N. Váradai Kis-Prépost és Plébánus Ur pompás Misét tartott. Egy órakor a' Bika vendégfogadóban kezdődött a' Vendégség, mellyre a' Districtualis Tábla Uri tagjai, a' Katona, Commissariatusi, és Sós, 's Harminczados Tiszt Urak, úgy a' Tiszt. Piáristák 's a' Ref. Professor es Prédikátor Urak is hivatalosok voltak, 's a' mint az öröm nap kívánta ő Felségének, 's az Uralkodó Háznak egészségéért víg poharakat ürítettek, az ágyú lövések kettőztetvén a' jókivánásokat. —

* * *

Itt következik hátra lévő része a' Beobachter' azon előadásának, melly a' M. Kurir' 201-dik levéllapján félbe maradt, 's a' mellyben ő a' Nagy Hatalmasságoknak ezen esztendőben lejendő öszszejöveteléről származott költeményeket, 's egyebek között azt is megczáfolja, hogy a' Szövetséges seregek, minekutánna az idén Frantziaországot oda hagyják, a' Rénus' jobb partján egy darabig meg fognak állapodni 's a' t. —

„Az 1815-ben Nov. 20-dikán készült Kötésnek 5-dik cikkelyében, úgy mond, ez a' határozás találta: A' Frantzia végtartományoknak ezen katonai elfoglaltatása, öt esztendőnél tovább

ne terjedjen; hamarább is elvégződhetik, ha három esztendőnek lefolyta után a Szövetséges Fejedelmek a dolgok mind két oldalról való állapotjának 's azon előrevaló lépéseknek, mellyeket Frantziaországban a rendnek és tsendességnek helyreállása addig tenni fog, a Frantzia Király ö Felségével egygyütt érett megfontolás alá vévén, egyenlő módon meggyőzöttetnek affelől, hogy azon okok, mellyek őket ezen eszközzel való élésre felindították vala, többé nintsenek jelen." —

„Innen nyilvánságosan következik az, hogy ezen kérdésnek, hogy valyon a Fr. végtartományoknak katonai elfoglaltatása az 1818-dik esztendővel megszűnyön-e, vagy pedig még két esztendeig tartson, tsak majd az őszön kell meghatároztatni. Ez az Európa' bátorságára 's boldogságára nézve illy rendkívül nevezetes kérdés, fundamentomos megvizsgálatast kíván, és azon Kabinéteknek, kik a' kötésnek valóságos foglalata szerént ezen kérdésnek meghatároztatása áll, diplomatikai özszejöveteleket elmúlaszthatatlanúl szükségessé teszi. —

„Az előttünkálló özszejövetelenek tárgya tehát, noha annak resultatumát előre meghatározni akarni, belond vakmerőség volna, tellyességgel nem titok. A' resultatumát előre meghatározni azért nem lehet, minthogy, mivel még ezen özszejövetelelben kell kifejtődni annak, hogy valyon olyanok-e a' környüllások, hogy a' katonai munka már megszűnhet, vagy pedig hogy annak fennállani még tovább is szükséges: tehát nem gondolható, hogy magok a' Kabinétek is a' fő kérdést már most, minekelőtte még megvizsgálhatnák, mint meghatároztatott dolgot úgy tarthassák. —

„Éppen illy kevésbé lehet felteni, hogy ebben az illy bizontalan dologban még későbbi eszközökről is szó lehessen,

mellyek ez vagy amaz esetben elővétethetnének. De ha tsakugyan efféle kigondolt vélekedésekre akarja magát valaki adni, legalább valamelly igasságos színübbet és ügyesebbet kellett volna találni, mint az, mellyet a' jámbor újságolvasók' nyakába tolni iparkodtak. Mert, hogy a' szövetséges Fejedelmek azon armádákat, mellyek a' Frantzia végtartományokat és végvárakat elfoglalva tartják, azokból kibozni akarnák, azért, hogy őket azon határokonkívül a' Rénus' jobb partján ismét mindjárt állásba helyeztessék, ez olly szegény gondolat vala, hogy bajos által látni, mi módon kaphatott tsak egy szempillantatnyi hitelre is. —

„Tsupa költemény minden, a' mit a' Monarkhák' nem soká történendő özszejövetelenek czélzásáról 's munkáiról a' közönséges levelek néhány hónapoktól fogva beszéllenek. Sőt még tsak a' Congressus nevezethez sem tart ez a' felséges özszejövetele legkissebb just is, melly nevezettel ma valamelly meghatározott és sokra kiterjedő jelentést foglalnak özsze. E' tsak egy nagy tanátskozás végett tartatni fogó özszejövetele lesz, melyben az Udvarok, kik az 1815-ben Nov. 20-dikán kötött Alkut aláírták, a' dolognak természetével 's azelőbbeni környüllással megegyezőleg, részt fognak venni. Azon tárgyak, mellyeknek ezen özszejövetelel lejendő elővétettetését az újságírók hirdetik, ettől olly idegenek 's egyrészt olly nevettséges tulajdonságuak is, hogy meg nem érdemlik, hogy egygyenként megigazittassanak. —

Ezen kútfőből folytak mind azok a' hírek, mellyek egy úgymondatott *Separat Congressus*rol elhíreltettek, melly a' fő özszejövetele előtt Bétsben, Prágában, vagy Krakauban fogna tartatni. Mind ezeket a' híreket legjobban megczáfolja az, a' mit a' Monarkháknak a'

Következő nyári plánumaikról tudunk. Ő Felsége az Austriai Császár Aprilis' 10-dikén Dalmatzia felé veszi útozását. Ő Felsége az Orosz Császár Aprilis' végén Warschauból, a' maga birodalmának déli tartományain által, Moskauba vissza útozik, a' hova Junius' végén érkezik - meg. Ugyan ezen időben fogja a' Pruszsus Király ő Orosz Cs. Felségét 's a' maga láányát Miklós Nagy Hertzeznét, Moskauban meglátogatni. Tsak majd Septemberben fognak a' három Monarkhák az ő özszejöveteljeknek addig meghatároztatandó helyén megjelenni. —

„Ezen valóságos dolgok elégségesek azon híreknek elosztására, a' mellyek nem egyébnek, hanem tsak az írásbéli nyúghatatlan viszketegségnek köszönhetik származásukat. De a' mellyeknek sorába tsakugyan nem számláljuk mi azt a' beszédet, hogy egy Oroszokból 's Németekből álló fegyveres sereg egy esztendeig a' Rénus' bal pártján megállapodni fogna, azért, hogy Németországon a' rendet fenntartassa. Az az író, ki ezen zikkelyt a' Rénusi levelekben kiadta, ezen méltatlan mesét, a' melynek valóságos értelmét nem egy könnyen lehet el nem találni, igen nagyon megtisztelte az által, hogy azt körülállásosan megczáfolta. Ha ennek kigondolójai, ezzel azt a' czélzást tulajdonítják a' Fejedelmeknek, hogy az újításoknak veszedelmes lelkét, melly magát ezerféle ábrázattal mútoztatja, elkergessék, így elég lehet nekik tsak ezt felelni, hogy ez a' lélek magát, istené érette a' ditsőség, még eddig Németországon tsak egy ábrázatban mútatta, és e' se' olly rettenő, hogy valakinek eszébe juthatna, hogy fegyveres erőt hívjon ellene.“

* * *

Tengeri új és nevezetes útozás.

Mi adott most erre alkalmas

ságot? — Mi a' czélja? — Mitsoda eszközök fordittatnak elérhetésére?

Egy kis írásban, mellyet a' Berli-
ni újságok után más közönséges levelek is kihirdettek, ekképpen magyarázza ezen kérdéseket: —

Egy rendkívülvaló természeti tüne-
mény adott, úgymond, az Anglus Or-
száglószéknek alkalmatosságot arra a'
gondolatra, hogy ezen útat az északi po-
lushoz éppen most megpróbáltassa. Azon
hajósok, kik tzethalfogásra szoktak jár-
ni, olly hírt hoztak vala a' mult eszten-
dőben, hogy azok a' szörnyű nagyságú
jégvidékek, a' mellyek több mint 400
esztendőktől fogva Grönlandnak ke-
leti partjával özsze fagytak, 's az észak-
ravaló továbbvezést egészszen meggá-
tolták vala, harmadfél esztendőktől fog-
va, nem tudni mi ok miatt, darabokra
szakadozni elkezdettek, és hogy ezen jég-
vidékek több mint négy ezer □ mért-
földnyi kiterjedésű része, darabokra tör-
delődzve, részint térségformájú massák-
ban, részint mint olly magasságra fel-
tornyozódott hegyek, hogy 150 lábnyom-
nyira is felnyulnak a' vízből, mint vala-
mi szigetek, ide 's tova hanyattatnak
délfelé a' világ' tengerén. Azólta, hogy
az említett jégvidék darabokra szakadt,
némelly tzethalfogó hajósok egész a' 81-
dik grádusig felevezni lehetségesnek ta-
lálták. Sőt az Abeerdeenből való Ne p-
tun us nevű hajó az északi szélességnek
egész a' 83-dik grádusáig 's 20 minútu-
maig elment, a' hova már tsak száz Né-
met mértföldnyire van az északi polus.
Ol of Ocken nevű hajós az Eleono-
ra nevű tzethalfogó hajóval, Grönlandnak
éppen azon partja mellett, melly mint
mondók, 400 esztendőnél régebbtől fog-
va a' fagy miatt egészszen hozzájárulha-
tatlanná lett vala, a' 80-nadik grádusig
nyomakodott az egymástól elvált jégda-
rabok között. Minthogy tehát az északi
tengernek azon jégpokrótza, melly ed-